

Số: /BC-SVHTTDL

Bình Phước, ngày tháng 9 năm 2020

BÁO CÁO

Đánh giá kết quả 15 năm (2005 – 2020) triển khai Quy hoạch tổng thể hệ thống bảo tàng Việt Nam đến năm 2020, định hướng phát triển giai đoạn 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050

Thực hiện Quyết định số 156/2005/QĐ-TTg ngày 23/6/2005 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Quy hoạch tổng thể hệ thống bảo tàng Việt Nam đến năm 2020.

Thực hiện Công văn số 3122/BVHTTDL-DSVH ngày 26/8/2020 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc báo cáo tổng kết việc thực hiện Quy hoạch tổng thể hệ thống bảo tàng Việt Nam đến năm 2020, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh báo cáo kết quả thực hiện cụ thể, như sau:

I. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ 15 NĂM (2005 - 2020) TRIỂN KHAI QUY HOẠCH TỔNG THỂ HỆ THỐNG BẢO TÀNG VIỆT NAM ĐẾN NĂM 2020

1. Kết quả đạt được:

a) Đối với bảo tàng công lập:

- Bảo tàng tỉnh Bình Phước là bảo tàng tổng hợp có chức năng nghiên cứu và giáo dục khoa học thông qua các hoạt động nghiên cứu, sưu tầm, kiểm kê, bảo quản, trưng bày, tuyên truyền, khai thác và phát huy các giá trị di sản văn hóa; phát hiện và bảo vệ các di sản văn hóa, các địa điểm phát hiện có nền văn hóa cổ dưới lòng đất (di chỉ khảo cổ); được phép khai quật và khai thác tiềm năng các di sản văn hóa nhằm phục vụ cho lợi ích kinh tế, văn hóa - xã hội của tỉnh.

- Xây dựng mới: Về cơ sở vật chất hiện nay, Bảo tàng tỉnh chưa có thiết chế riêng, hiện đang sử dụng chung trụ sở của Trung tâm Văn hóa tỉnh.

- Địa điểm trụ sở: Đường Hồ Xuân Hương - phường Tân Phú - thành phố Đồng Xoài, tỉnh Bình Phước. Điện thoại: 02713.870690.

Địa chỉ trang thông tin điện tử: <http://www.baotangbinhphuoc.gov.vn>

Cải tạo, nâng cấp, chỉnh lý nội dung trưng bày:

- Hiện nay, Bảo tàng tỉnh từng bước đầu tư hiện đại hóa công tác trưng bày bảo tàng bằng cách ứng dụng công nghệ thông tin nhằm đa dạng hóa, tạo sự mới mẻ trong tiếp cận thông tin đa chiều, đa phương tiện.

- Không ngừng đa dạng hóa không gian trưng bày nhằm giới thiệu lịch sử, văn hóa của Bình Phước đến công chúng nhất là giới trẻ thông qua các trưng bày lưu động nhân những sự kiện chính trị, xã hội của đất nước, của địa phương.

Đưa các hoạt động giáo dục, cuộc thi vẽ tranh vào trong đợt trưng bày. Phối hợp với các Bảo tàng lớn ở thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội tổ chức trưng bày về văn hóa, lịch sử địa phương. Ứng dụng mỹ thuật, nghệ thuật trình diễn dân gian vào trưng bày cố định và lưu động.

Phục chế bộ đàn đá Lộc Hòa - bảo vật quốc gia, trình diễn các bài hát ca ngợi quê hương, đất nước, Đảng, Bác Hồ phục vụ khách tham quan bảo tàng.

Tham mưu văn bản cho UBND tỉnh chỉ đạo các huyện, thị, thành phố chỉnh lý nội dung trưng bày như: Bảo tàng Chiến dịch đường 14 - Phước Long, Khu bảo tồn văn hóa dân tộc S'tiêng sóc Bom Bo, Địa điểm Khmer Đỏ thảm sát nhân dân huyện Bù Đốp ngày 16/3/1978. Chỉnh lý phòng trưng bày Đoạn cuối đường mòn Hồ Chí Minh tại di tích lịch sử Nhà Giao Tế. Năm 2020 Bảo tàng tỉnh thực hiện trưng bày hai không gian của Bảo tàng tỉnh, giới thiệu về lịch sử văn hóa của địa phương.

Tăng cường công tác nghiên cứu và sưu tầm hiện vật:

- Bảo tàng tỉnh tiến hành nghiên cứu khoa học. Nghiên cứu lý luận Bảo tàng học hiện đại, nghiên cứu khoa học ở các khâu công tác nghiệp vụ, nghiên cứu tài liệu, hiện vật, sưu tập và nghiên cứu các môn khoa học khác có liên quan. Nghiên cứu về truyền thống lịch sử của địa phương, đơn vị.

- Thường xuyên liên hệ với các đơn vị trong toàn quân đội, các bảo tàng, di tích trong cả nước, các cơ quan, tổ chức, cá nhân trong và ngoài tỉnh, các nhà nghiên cứu khoa học, các cựu chiến binh, nhà sưu tập tư nhân... để sưu tầm hiện vật, tổ chức các cuộc vận động để họ hiến tặng hiện vật cho bảo tàng. Việc này sẽ góp phần làm cho nguồn hiện vật mới phong phú, đáp ứng tốt nhiệm vụ trưng bày, tuyên truyền phục vụ tham quan, học tập của công chúng.

Hoạt động sưu tầm, kiểm kê, quản lý hiện vật:

- Hoạt động sưu tầm: Công tác sưu tầm luôn được Bảo tàng tỉnh chú trọng, hàng năm đã tổ chức định kỳ 03 đợt sưu tầm về di sản văn hóa Bình Phước như: *(Văn hóa dân tộc, lịch sử kháng chiến, hoạt động bộ đội biên phòng tỉnh Bình Phước...)*, để bổ sung các sưu tập hiện vật chuẩn bị cho công tác trưng bày Bảo tàng tỉnh. Hiện nay, tại Kho cơ sở của Bảo tàng tỉnh đang lưu giữ, bảo quản 13.665 hiện vật. Đặc biệt, hiện nay Bảo tàng đang lưu giữ sưu tập đàn đá gồm nhiều được phát hiện trên địa bàn tỉnh, trong đó, Đàn đá Lộc Hòa đã được Thủ tướng Chính phủ công nhận là bảo vật quốc gia.

- Kiểm kê, quản lý hiện vật: Được duy trì thường xuyên, các sưu tập hiện vật được kiểm kê khoa học, vào sổ đăng ký, sổ phân loại ..., đồng thời thực hiện công tác bảo quản theo đúng phương pháp chuyên ngành bảo tàng.

- Nghiên cứu khoa học: Công tác nghiên cứu khoa học của Bảo tàng tỉnh chủ yếu tập trung thực hiện nghiên cứu phục dựng, bảo tồn và phát huy giá trị các di sản văn hóa phi vật thể của cộng đồng các dân tộc trên địa bàn tỉnh. Nghiên cứu một số di sản văn hóa của các dân tộc sinh sống trên địa bàn tỉnh, nghiên cứu lịch sử địa phương...

- Công tác trưng bày và Khai thác di sản: Do chưa có thiết chế Bảo tàng hoàn chỉnh nên trong những năm qua bảo tàng tỉnh đã tổ chức các đợt trưng bày chuyên đề tại chỗ và trưng bày lưu động nhân các ngày lễ lớn, các sự kiện trọng đại của địa phương và đất nước.

Đổi mới, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động bảo tàng: Trong thời gian qua, Bảo tàng tỉnh Bình Phước đã tập trung công tác đổi mới, Nhằm giới thiệu quảng bá những di sản văn hóa, giá trị lịch sử của địa phương và đất nước đến với công chúng trong và ngoài nước.

Xây dựng và phát triển nguồn nhân lực bảo tàng:

- Bảo tàng tỉnh Bình Phước là đơn vị sự nghiệp công lập hoạt động theo chế độ thủ trưởng. Có trụ sở làm việc, có tư cách pháp nhân, có con dấu riêng, có tài khoản riêng theo quy định của pháp luật và chịu sự quản lý trực tiếp của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch về quản lý Nhà nước cũng như các hoạt động chuyên môn khác.

- Nguồn lực con người là một trong những yếu tố then chốt, quyết định chất lượng hoạt động của mọi lĩnh vực, trong đó có bảo tàng. Để phù hợp với sự phát triển và đáp ứng nhu cầu đổi mới. Trong 15 năm qua cùng với sự phát triển của tỉnh, nguồn nhân lực của Bảo tàng tỉnh được quan tâm, ngày càng hoàn thiện và củng cố, trình độ chuyên môn ngày được nâng cao, chế độ đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, chính trị được chú trọng. Hiện nay, UBND tỉnh giao cho Bảo tàng tỉnh 34 công chức, viên chức và người lao động, trong đó có 23 cán bộ, công chức, viên chức bao gồm: Ban Giám đốc, Phòng Hành chính - Tổng hợp, Phòng Nghiệp vụ bảo tàng, Phòng Nghiệp vụ bảo tồn và Phòng Trưng bày và Khai thác di sản.

- Trong những năm qua, đã chủ động tích cực tham mưu UBND tỉnh chỉ đạo các Sở, ban, ngành hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị và chỉ tiêu, kế hoạch được giao. Bên cạnh đó đã tập trung xây dựng chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức, người lao động, thực hiện chế độ, chính sách, công tác thi đua khen thưởng và kỷ cương, kỷ luật, thực hiện phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí, sử dụng và quản lý tài sản theo đúng quy định.

- Trong 15 năm qua, để phục vụ tốt công tác chuyên môn, UBND tỉnh giao Sở VHTTDL, Bảo tàng tỉnh đã tập trung cho công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chính trị, chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ, viên chức, nhất là cán bộ trẻ, được đào tạo cơ bản, cử đi học các lớp sau đại học và các lớp tập huấn chuyên môn nghiệp vụ về di sản văn hóa, thuyết minh có phẩm chất đạo đức tốt. Hiện nay, Bảo tàng tỉnh có 01 người trình độ Thạc sĩ, 21 người có trình độ cử nhân, 01 người có trình độ trung cấp; cán bộ, công chức, viên chức tham gia học lớp quản lý nhà nước 02 người có trình độ cao cấp lý luận chính trị, 08 người có trình độ trung cấp lý luận chính trị. Vì vậy hầu hết đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức trong đơn vị có bản lĩnh chính trị vững vàng; chuyên môn nghiệp vụ và đang góp phần xây dựng Bảo tàng ngày càng phát triển và vững mạnh.

Hợp tác giáo dục: Phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể, đặc biệt là các trường học tổ chức nhiều hoạt động như: về nguồn, giao lưu nhằm giới thiệu các di

tích trên địa bàn và giáo dục truyền thống anh hùng, lý tưởng cách mạng, lòng yêu nước, yêu quê hương trong các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là thế hệ thanh, thiếu niên. Tổ chức tuyên truyền về các di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh thông qua hoạt động trưng bày hình ảnh di tích tại các trường học, khu công nghiệp, các đồn biên phòng trên địa bàn tỉnh, thu hút 47.000 lượt người tham quan, tìm hiểu; Tổ chức thành công Cuộc thi “Hành trình di sản văn hóa” tỉnh Bình Phước lần thứ I, năm 2018, lần thứ II năm 2019 thu hút hơn 12.000 giáo viên, học sinh tại các trường THCS trên địa bàn tỉnh nhiệt tình tham gia.

Hàng năm, tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền về di tích trên địa bàn tỉnh nhân kỷ niệm Ngày Di sản văn hóa Việt Nam 23/11; phối hợp và hỗ trợ các cơ quan, báo chí, truyền hình, trường học thực hiện chương trình, phóng sự về hệ thống di tích trên địa bàn tỉnh và các hoạt động tại di tích; cung cấp tư liệu, tài liệu, hình ảnh về di tích cho các cơ quan thực hiện tuyên truyền, giới thiệu di tích.

Hợp tác quốc tế: Hiện nay, Bảo tàng tỉnh chưa có các hoạt động phối hợp, hợp tác quốc tế.

Xếp hạng: Đến nay, Bảo tàng tỉnh Bình Phước vẫn chưa được xếp hạng.

b) Đối với bảo tàng ngoài công lập: Số lượng bảo tàng được cấp phép hoạt động hiện nay là chưa có.

2. Tồn tại, hạn chế và nguyên nhân:

a) Tồn tại, hạn chế: Từ năm 2005 đến nay, quá trình tổ chức hoạt động của Bảo tàng tỉnh Bình Phước tồn tại hạn chế, cụ thể như sau:

- Về cơ sở vật chất: Từ khi thành lập cho đến nay, cơ sở vật chất của Bảo tàng vẫn còn thiếu, chưa đảm bảo. Trước năm 2015, Bảo tàng tỉnh sử dụng di tích Nhà giao tế làm trụ sở. Việc này dẫn đến những khó khăn rất lớn trong việc tổ chức các hoạt động chuyên môn nghiệp vụ. Từ năm 2015 đến nay, Bảo tàng tỉnh sử dụng cơ sở của Trung tâm văn hóa tỉnh để hoạt động. Cơ sở vật chất ở địa điểm mới rộng hơn, kiên cố hơn. Tuy nhiên, cấu trúc của cơ sở này có nhiều điểm không phù hợp cho việc tổ chức các hoạt động nghiệp vụ của Bảo tàng. Do đó, đơn vị phải tiến hành điều chỉnh nhiều không gian để thực hiện nhiệm vụ.

- Trình độ nguồn nhân lực thiếu đồng bộ.

- Hoạt động trưng bày tại Bảo tàng còn hạn chế: Trước đây, Bảo tàng không tổ chức trưng bày tại trụ sở do chưa có không gian. Từ năm 2015 đến nay, Bảo tàng đã có không gian nhưng đến năm 2020, các không gian trưng bày mới thực hiện được.

- Chất lượng hoạt động của một số nội dung chuyên môn chưa cao. Lượng khách đến tham quan bảo tàng, tham quan các hoạt động trưng bày còn ít. Hoạt động hợp tác quốc tế còn yếu và thiếu.

b) Nguyên nhân:

- Về khách quan: Do thiếu cơ sở vật chất phục vụ các hoạt động chuyên môn. Thiếu kinh phí tổ chức các hoạt động: Hàng năm, kinh phí cấp cho Bảo tàng

để thực hiện các công việc chuyên môn còn hạn chế nên đơn vị chỉ tổ chức được những hoạt động ở quy mô vừa phải, nhiều nội dung chưa đa dạng, phong phú. Thời gian qua, có sự biến động cơ cấu tổ chức và nguồn nhân lực, nguồn nhân lực làm việc tại Bảo tàng thường biến động, thay đổi. Cơ cấu tổ chức của Bảo tàng cũng có nhiều thay đổi dẫn đến những khó khăn trong quá trình tổ chức hoạt động.

- Về chủ quan: Trình độ của cán bộ viên chức thiếu đồng bộ, số lượng cán bộ chuyên môn chưa đáp ứng đủ yêu cầu hoạt động của Bảo tàng. Nhiều cán bộ còn thiếu kinh nghiệm công tác.

II. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ VỀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN GIAI ĐOẠN 2021 - 2030, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2050

1. Đề xuất, kiến nghị:

- Trong thời gian tới tiếp tục triển khai việc tăng cường hợp tác giữa các Bảo tàng trong và ngoài tỉnh, bồi dưỡng nguồn nhân lực Bảo tàng; tuyển chọn và ưu tiên đầu tư cho các cán bộ trẻ, đủ năng lực, giàu tâm huyết với sự nghiệp học tập và nghiên cứu.

- Cần tập trung đào tạo, bồi dưỡng xây dựng đội ngũ cán bộ, viên chức làm công tác thuyết minh, tuyên truyền để không ngừng nâng cao chất lượng thuyết minh giới thiệu trưng bày.

- Đào tạo trình độ đại học và sau đại học, đảm bảo nguồn nhân lực đối với hệ thống Bảo tàng thực sự là những người vừa vững vàng về lý luận, lý thuyết khoa học chuyên ngành, vừa có đủ kỹ năng, kinh nghiệm nghề nghiệp trong suốt quá trình công tác.

- Cần nâng cao ý thức tự giác, tinh thần trách nhiệm, đạo đức nghề nghiệp, chủ động học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, chủ động nghiên cứu đưa ra những sáng kiến xây dựng và phát triển của đơn vị.

- Nguồn kinh phí được phân bổ hàng năm còn ít so với yêu cầu thực tế, dẫn đến việc không đảm bảo thực hiện tốt công tác của hệ thống Bảo tàng trên địa bàn tỉnh.

2. Định hướng phát triển giai đoạn 2021 - 2030:

Sở VH TTDL giao Bảo tàng tỉnh triển khai thực hiện tốt các nhiệm vụ trong giai đoạn 2005 - 2020 và trong những năm tiếp theo như sau:

- Xây dựng thiết chế bảo tàng hoàn chỉnh đảm bảo là trung tâm lưu trữ và tổ chức phổ biến các giá trị di sản văn hóa của địa phương đến với đông đảo công chúng. Để bảo tàng trở thành là trung tâm hướng dẫn nghiệp vụ và phát triển sự nghiệp bảo tàng, trung tâm thông tin tư liệu, tài liệu hiện vật chính xác khoa học. Phục vụ cho việc phát triển kinh tế về văn hóa xã hội địa phương. Đồng thời có trách nhiệm với các phòng truyền thống ở các huyện thị và các ngành địa phương.

- Chú trọng tổ chức các hoạt động phục vụ trường học, đồng bào vùng dân tộc thiểu số, người dân vùng sâu vùng xa ...

- Tham mưu UBND tỉnh đầu tư xây dựng Bảo tàng tỉnh theo hướng vừa phát huy lĩnh vực bảo tàng truyền thống và bảo tàng điện tử hiện đại, tạo lập cơ sở dữ liệu thư mục, tài liệu điện tử, cơ sở dữ liệu toàn văn các tài liệu quý hiếm, đặc biệt là tài liệu giấy.

- Các cấp, các ngành liên quan cần quan tâm phối hợp chặt chẽ hơn nữa với Bảo tàng tỉnh, đầu tư kinh phí trong việc thực hiện tuyên truyền các giá trị di sản văn hóa của địa phương, của đất nước đến đông đảo du khách trong và ngoài nước.

3. Tầm nhìn đến năm 2050:

Trong giai đoạn 2021 - 2030 hệ thống bảo tàng tỉnh phấn đấu đạt tới mục tiêu sau:

- Xây dựng nâng cấp xếp hạng bảo tàng tỉnh, mở rộng ứng dụng trưng bày trong bảo tàng để khách đến tham quan bảo tàng hiểu sâu và rõ về di sản văn hóa của địa phương. Tăng cường đầu tư bổ sung nhiều loại hình tài liệu, trong đó chú trọng bổ sung các tài liệu hiện vật để phục vụ tốt cho các hoạt động trưng bày và nghiên cứu khoa học.

- Tăng cường mở rộng mối quan hệ hợp tác, trao đổi thông tin tư liệu và nghiệp vụ với các bảo tàng khác trong khu vực và toàn quốc.

- Ứng dụng công nghệ thông tin, hiện đại hóa bảo tàng, xây dựng và phát triển bảo tàng điện tử.

Trên đây là báo cáo tổng kết việc thực hiện Quy hoạch tổng thể hệ thống bảo tàng Việt Nam đến năm 2020 của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Bình Phước./.

Nơi nhận:

- Bộ VH, TT & DL;
- Cục Di sản văn hóa;
- UBND tỉnh;
- Bảo tàng tỉnh;
- Lưu: VT, VH(T).

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Đỗ Minh Trung